

e Apirana me te Arawa nga huarahi e whakapaua ai tenei moni: Ko enei mo nga kura, kuranui ki waenganui ia Te Arawa awhina i nga Hobipera, i roto o te Rohe o te Arawa whare-nechi, awhina i nga nechi mo nga Maori. Awhina i nga pani, me era atu tikanga, kua uru nei etahi ki nga kaupapa o te Poari Tiaki o Te Arawa. He take i whakaarotia e Apirana e māmā mai ai te Kawanatanga ki te whakaare i te tono a te Arawa.

I tenei wa kaore ano ia i hangai ki te whakahaere ki te awhina ranei i te Roia whakahaere o te kechi, no te wa rawa i ata tukua ai e N. Pikiao i runga o Otaramarae te kechi a N. Pikiao kia ia katahi ano ka maro tana whakaaro mo te kechi a Te Arawa, ka waiho tonu mai ia hei takawaenga i a Te Arawa me te Kawanatanga, hai akiaki hai whakahaere e taea ai te kawo mai o te take ki te aroaro o te Kooti Whenua Maori, tae noa ki tona tutukitanga, kua u te ika kai uta, kua haehaea, koia ka tika te patai a te "pepa." Ka pehea tia hoki a Apirana Ngata?

Waiho ma te wa e whakaaro. Ko au tikanga nunui hai tohu mo to ahua—i waenga i to iwi ia te Arawa katahi nei ano a te Arawa ka whakaaro tahi nāu, i te wa o nga Kaumatua kihai i penei, no reira kai te he nga korero a nga hoa tautohe mo Apirana mo te tuunga mema i era tau ra e kii mai nei hai aha te tangata ke i manaakitia ai e rite ana ki te rakau kaore ona rau e taka ana hai whakamomona mo etahi atu engari mo tona take ano. No reira e hoa e Apirana kia ora koe, e tumanako ana kua mutu a taua nei take penei te nunui. E hari ana te ngakau kua tutuki te mahi.

Mo Rewini (Levin).—He mea miharo ano tenei, he pakeha te tangata nei, kaore ona paanga mai ki nga Moana o Rotorua, kaore ona mohiotanga ki nga Kaumatua o te Arawa, ki nga tikanga ranei a te Arawa mo ona marae, mo nga Moana ranei, ki etahi karangatanga hapu ranei o Te Arawa, kore rawa atu. Heoi ano tona paanga mai ki nga whakahaere mo nga moana, he hoa nona etahi tangata o N. Pikiao, no te Morehu te Kiri-kau me Raharuhi Pururu kei runga i enei tangata tona take i pa mai ai mo nga whakahaere o nga Moana. E hara ia i te roia, engari he hoa ia no nga Roia Nunui, no te Kereti, K.C. (C. P. Skerrett), he whanaunga hoki ki nga tangata whakahaere a te Kawanatanga mo nga Moana, kia Sir Francis D. Bell. Ko tona kaha i kitea i te hui i tu ki Tarewa, Rotorua, Maehe 1st me 2nd, 1922. I tonoa e ia kia Sir Francis D. Bell. "Kia kua e kumea haeretia tenei kechi e te Kawanatanga me whakaoti tonu me hoki te mahara o te Kawanatanga ki te Piri Pono o te Arawa ki te Kawanatanga mai ano o mua tae mai ki te Pakanga nui ka taha nei." Tutuki ana ki tera ahua whakaotia ana i runga i te Rangimarie. No reira ka tika te mihi mo tenei tangata. Ehoa, e Rewini, kia ora koe.

Mo te Roia, Fred Earl, K.C.—Kaore he kupu mo to tatau roia, kua ea ona taumahatanga, ona rarururutanga, heoi ano te mea i toe ko te ata whakaputa atu i te mihi ki a ia mo te otinga o tenei take nui, ka rua ai nga mea nunui i oti i a ia mo te